

Creative
Europe

European
Investment
Bank • Institute

TISKOVÁ ZPRÁVA

Haag / Lucemburk / Brusel, 2.dubna 2020

Zámek Jezeří v Horním Jiřetíně zařazen v roce 2020 mezi 7 nejohroženějších památek Evropy

Europa Nostra – evropský hlas občanské společnosti v oblasti ochrany kulturního a přírodního dědictví spolu se svou partnerskou organizací, Institutem Evropské investiční banky, dnes vyhlásily **7 nejohroženějších památek Evropy** pro rok 2020:

o **zámek Jezeří, Horní Jiřetín, ČESKÁ REPUBLIKA**

Barokní zámek, kde byla roce 1804 poprvé v soukromí představena Beethovenova třetí symfonie, se nachází ve velmi zchátralém stavu.

o **Albánské národní divadlo, Tirana, ALBÁNIE**

Výjimečnému příkladu moderní italské architektury 30. let a jednomu z předních kulturních center v zemi bezprostředně hrozí demolice.

o **hrad Sammezzano, Toskánsko, ITÁLIE**

Historická budova postavená v mimořádně působivém eklektickém stylu, typickém pro Orientem inspirovanou módu 19. století, se stala obětí nezájmu a vandalů.

o **blok Y, vládní čtvrť, Oslo, NORSKO**

Modernistická budova z 60. let, v níž se nacházejí Picassovy ikonické nástěnné malby, byla poškozena při teroristickém úroku v roce 2011 a nyní má být zbourána.

o **elektrárna Szombierki, Bytom, POLSKO**

Modernistické elektrárně z roku 1920 hrozí demolice navzdory početným snahám proměnit budovy v zázemí pro kreativní průmysl.

o **pevnost Bělehrad a její okolí, SRBSKO**

Autenticita a zachovalost působivé pevnosti, která se rovněž nachází na orientačním seznamu UNESCO coby součást rozsáhlého celoevropského nadnárodního dědictví – hranice Římské říše –, je ohrožena necitlivým projektem lanové dráhy.

o **Plečnikův stadion, Lublaň, SLOVINSKO**

Jedné z prvních budov svého druhu v Evropě, postavené v roce 1925 podle návrhu uznávaného architekta Jože Plečnika, hrozí zničení v důsledku nevhodné stavební činnosti.

Odborníci zastupující sdružení Europa Nostra a Institut Evropské investiční banky spolu se zástupci organizací, které památky nominovaly, a dalšími partnery navštíví uvedená místa a setkají se s klíčovými zainteresovanými stranami. Tyto mezioborové týmy poskytnou odborné poradenství, určí možné zdroje financování a pomohou mobilizovat širokou podporu s cílem toto významné dědictví zachránit. Vypracují a zveřejní soubor doporučených kroků.

Výkonný prezident sdružení Europa Nostra, **Prof. Dr. Hermann Parzinger**, uvedl: „Seznam 7 nejohroženějších památek pro rok 2020 zahrnuje celou škálu historicky cenných staveb, jimž hrozí nejrůznější závažná rizika. Všechny tyto významné památky vyprávějí evropský příběh, který je součástí naší společné kultury a historie. Jejich zařazením na náš seznam jasně vyjadřujeme solidaritu s místními komunitami a aktivisty a nahlas říkáme, že jejich snaha tato místa zachránit má podporu našeho rozsáhlého celoevropského hnutí.“

Děkan Institutu Evropské investiční banky **Francisco de Paula Coelho** uvedl: „Institut EIB opět s hrdostí podpoří program 7 nejohroženějších památek. Tím, že na tyto památky upozorňuje, hraje program zásadní roli v ochraně nejdůležitějších evropských statků: její kulturní rozmanitosti a jejího dědictví.“

Nominace předložily subjekty občanské společnosti a orgány veřejné správy, které tvoří součást sítě členských a přidružených organizací sítě Europa Nostra z celé Evropy. 7 nejohroženějších památek pro rok 2020 vybralo představenstvo sdružení Europa Nostra z předběžného seznamu 14 lokalit sestaveného [panelem odborníků](#). Výběr proběhl na základě mimořádného historického významu a kulturní hodnoty jednotlivých památek a rovněž s ohledem na bezprostřední nebezpečí, jemuž čelí. Coby zásadní přidaná hodnota byla brána v potaz míra zapojení místních komunit spolu s odhodláním veřejných i soukromých aktérů dané památky zachránit. Dalším kritériem při výběru byl potenciál památek fungovat jako katalyzátor udržitelného socioekonomického rozvoje v daném místě a širším regionu.

Program 7 nejohroženějších památek organizuje sdružení **Europa Nostra** v partnerství s **Institutem Evropské investiční banky**. Má rovněž podporu z **programu Kreativní Evropa** Evropské unie. Byl zahájen v roce 2013 a tvoří součást **kampaně občanské společnosti** s cílem zachránit ohrožené kulturní dědictví Evropy. Umožňuje zvýšit povědomí, vypracovat nezávislá posouzení a navrhnout doporučené kroky. Ačkoli nezaručuje přímé financování, zahrnutí ohrožené památky na seznam často slouží jako katalyzátor a pobídka k mobilizaci potřebné veřejné či soukromé podpory, včetně finančních prostředků. O pozitivních dopadech programu a některých z jeho úspěchů si můžete přečíst více [zde](#).

Od roku 2020 bude program vyhlášován každoročně. Výzva k předkládání nominací na nejohroženější památku pro rok 2021 bude zveřejněna v červnu roku 2020.

Státní zámek Jezeří, Horní Jiřetín, Česká republika

Rozsáhlý areál barokního zámku je ve značně zchátralém stavu. Intenzivní těžební činnost v přímé blízkosti zámku výrazně zhoršila jeho stavební vlastnosti kvůli přes sto let trvající těžební činnosti a vážně narušila přirozený ráz jeho okolí.

Zámek jako původní sídlo hraběcího rodu Lobkoviců byl v 18. a 19. století důležitým kulturním a společenským centrem, které hostilo řadu významných osobností. Stal se také místem, kde v roce 1804 poprvé zazněla 3. symfonie Ludwiga von Beethovena. V moderní době zámek utrpěl následky celkového zanedbávání vedoucího k pokročilému chátrání, s nímž se dodnes vypořádává. Zámek je tak jednou z mála stále živých připomínek mnoha historických staveb a přírodních krajín, které byly

zničeny těžební činností. Podobně jako například blízké historické centrum města Mostu, které bylo zcela zbořeno, měl zámek postihnout stejný osud.

Samotný rozsah stavby představuje časově a finančně náročný projekt obnovy. Nominaci zámku předložila [Asociace majitelů hradů a zámků](#) (AMHZ) za podpory správce objektu [Národního památkového ústavu](#) (NPÚ). Obě organizace také přispěly k šíření povědomí o ohrožené památce v místních i celostátních médiích, včetně nedávné celostátní televizní reportáže věnované zámku Jezeří.

KONTAKTY PRO MÉDIA

VÍCE NA:

Asociace majitelů hradů a zámků

Petr Svoboda, vicepresident@amhz.cz
mob. +420 602 613 465

www.amhz.cz

Národní památkový ústav

Jana Hartmanová, hartmanova.jana@npu.cz
mob. + 724 511 225

www.npu.cz

Europa Nostra

Joana Pinheiro, jp@europanostra.org
tel. +31 70 302 40 55, MOB. +31 6 34 36 59 85

www.europanostra.org

Institut Evropské investiční banky

Bruno Rossignol, bruno.rossignol@eib.org
tel. +352 43 797 07 67, mob. +352 62 134 58 62

www.7mostendangered.eu

[FOTOGRAFIE VE VYSOKÉM ROZLIŠENÍ](#)

[VIDEA](#)

Související informace

[Europa Nostra](#) je evropským hlasem občanské společnosti v oblasti ochrany a podpory evropského kulturního a přírodního dědictví. Toto celoevropské sdružení nevládních organizací zabývajících se kulturním dědictvím, jež podporuje rozsáhlá síť orgánů veřejné správy, soukromých společností i jednotlivců, zahrnuje více než 40 zemí. Bylo založeno v roce 1963 a v současnosti považováno za nejrepresentativnější síť subjektů v oblasti kulturního dědictví v Evropě.

Sdružení Europa Nostra vede kampaně na záchranu nejohroženějších památek, lokalit a krajinných oblastí, zejména prostřednictvím programu [7 nejohroženějších památek](#). Mimořádné počiny oceňuje [cenami Evropského kulturního dědictví/cenami Europa Nostra](#). Europa Nostra se podílí na formulování a provádění evropských strategií a politik souvisejících s kulturním dědictvím, a to prostřednictvím participativního dialogu s evropskými orgány a koordinací platformy pro evropské kulturní dědictví [European Heritage Alliance 3.3](#). Sdružení Europa Nostra bylo jedním z iniciátorů a pořadatelů [Evropského roku kulturního dědictví 2018](#).

[Institut Evropské investiční banky](#) byl vytvořen v rámci skupiny EIB (Evropská investiční banka a Evropský investiční fond) s cílem propagovat a podporovat společenské, kulturní a akademické iniciativy evropských zainteresovaných stran a veřejnosti obecně. Představuje klíčový pilíř pro komunitu skupiny EIB a občanskou angažovanost. Více informací na <http://institute.eib.org>.

[Kreativní Evropa](#) je program EU na podporu kulturních a tvůrčích odvětví, který jim umožňuje zvýšit jejich přínos k zaměstnanosti a růstu. S rozpočtem o objemu 1,46 miliard EUR na období 2014–2020 poskytuje podporu organizacím působícím v oblasti památek, divadelního, výtvarného a interdisciplinárního umění, vydavatelství, filmu, televize, hudby a videoher, stejně jako desítkám tisíc umělců a kulturních a audiovizuálních pracovníků. Financování jim umožňuje fungovat v rámci celé Evropy, oslovovat nová publika a rozvíjet dovednosti nezbytné v digitální éře.

[Asociace majitelů hradů a zámků](#) (AMHZ) je zapsaným spolkem, založeným v roce 1995, sdružujícím majitele hradů, zámků a historicky nebo umělecky hodnotných stavebních objektů a vzácných přírodních útvarů a zahrad v České republice. Zastřešuje téměř padesát historických objektů. Cílem Asociace je přispět k ochraně, uchování a zhodnocování soukromých historických objektů v České republice. Jejimi členy jsou majitelé z řad restituentů, ale i noví majitelé, kteří památky milují, koupili si je a pečují o ně. Asociace sjednocuje názory členů a jako právnická osoba je partnerem státu reprezentovaného organizacemi, které pečují o národní kulturní dědictví. AMHZ je členem European Historic Houses Association (www.europeanhistorichouses.eu) a Europa Nostra (www.europanostra.org), kterou v České republice zastupuje. Více informací na www.amhz.cz

[Národní památkový ústav](#) patří k nejvýznamnějším paměťovým institucím v České republice a je zároveň největší příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR. Současnými zákony, zejména zákonem památkovým, je mu svěřena řada odborných úkolů týkajících se státní památkové péče. Poskytuje např. odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, metodicky působí na sjednocení přístupů při záchraně a rozvíjení hodnot památkového fondu na území ČR, jehož soupis také vede. Aktivně zasahuje do procesu prohlášení jednotlivých předmětů, objektů a území kulturními památkami a zajišťuje v rámci svých možností jejich dokumentaci. Pro výkon odborné složky památkové péče disponuje sítí 14 územních odborných pracovišť se sídlem v každém kraji. Jako vědecká a výzkumná organizace se Národní památkový ústav podílí na mnoha projektech, plní výzkumné úkoly, poskytuje odborné vzdělávání v oblasti památkové péče a ročně vydává desítky publikací. Vedle toho spravuje více než sto nemovitých památek v majetku státu, z nichž většina je přístupná veřejnosti.

Příklady dobré praxe

Evropa Nostra zveřejňuje stavby, které se díky spolupráci s Institutem EIB a dalšími národními organizacemi, které mohou mít vliv na další osud prohlášených objektů, podařilo zachránit a úspěšně obnovit. Seznam [zde](#)

Příklady

Zvonice národního paláce Mafra, Portugalsko. Na seznam 7 nejhroženějších památek Evropy byly zvonice největšího palácového komplexu v Portugalsku zapsány v roce 2014. Obnova proběhla v letech 2018–2019. Většina ze 119 bronzových zvonů bylo sneseno a restaurováno. Jižní věž je zcela provozuschopná. Severní věž, která dosud nikdy neprošla přestavbou a je tak vzácným příkladem zvonkohry v jejím původním naladění byla obnovena, ale slouží jako muzeum. Velké liturgické zvony a 12 tunový hodinový zvony byly zabezpečeny a stabilizovány. Slavnostnímu otevření přihlíželo 6000 diváků.

Synagoga v Subotici, Srbsko. Na seznam 7 nejhroženějších památek Evropy zapsána v roce 2014. Synagoga postavena v roce 1902 na území Rakousko-Uherska maďarskými architekty Marcellem Komorem a Dezső Jakabem. Synagoga patří mezi nejlepší příklady církevní stavby postavené v secesním stylu s prvky vycházejícími z uherského lidového umění. Interiér je velmi bohatě zdoben zlacenými štuky a nástěnnými malbami. Po II. světové válce ji příliš malá židovská obec přestala

využívat a přešla do správy Národního divadla Subotica. Snahy o obnovu objektu se datují do 70. let 20. století. Synagoga zůstala dlouhý čas prázdná a veřejnosti přístupná pouze jednou za týden. Na základě odborné a mediální pomoci Evropy Nostry a finanční pomoci z fondů na obnovu synagog maďarské vlády byl restaurován interiér a synagoga v Subotici se v roce 2018 znovu otevřela veřejnosti.